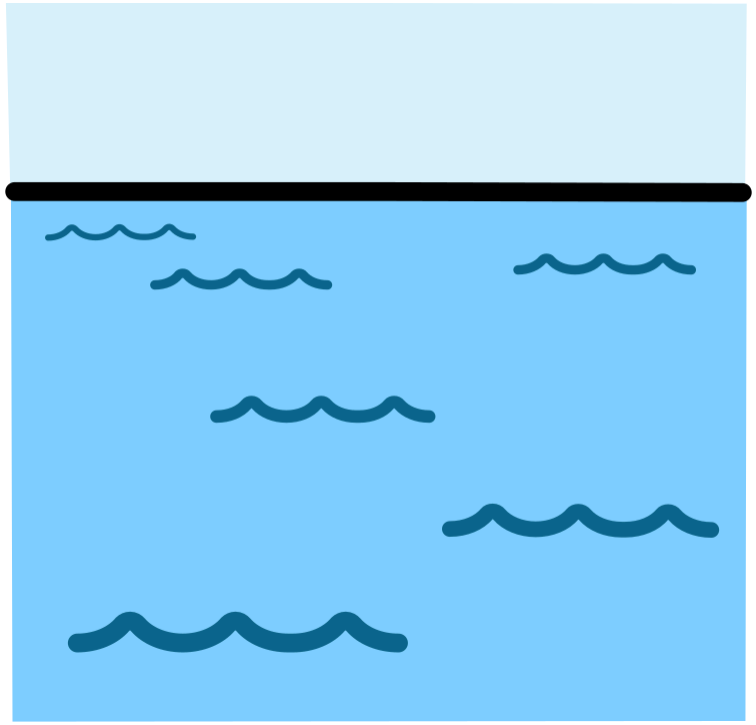
Vesistöt ja niiden suojelu

Vesistöt

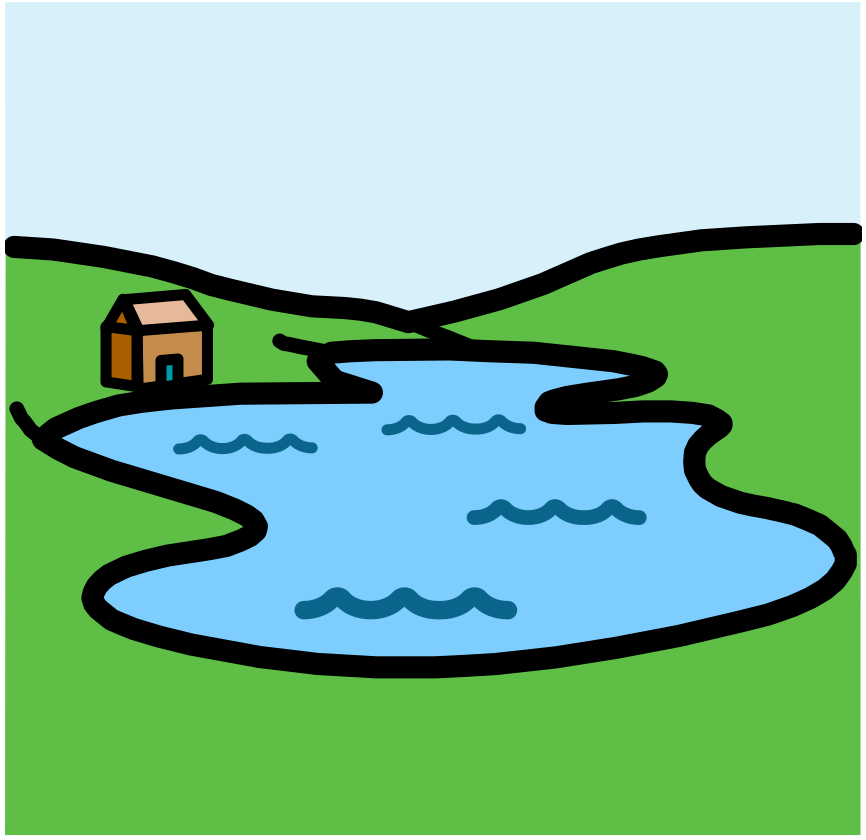
Tämä materiaalipaketti auttaa sinua tutustumaan erilaisiin vesistöihin ja niiden suojeluun yhdessä lasten kanssa. Vesistöihin voidaan tutustua leikkien, liikkuen ja taidekasvatuksen menetelmiä hyödyntäen.

Alaköökin materiaalit

Luotu WidgitOnline.com:ssa tilillä Oulun päiväkodit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesistöt ja niiden suojelu

Retki lähivesistöön

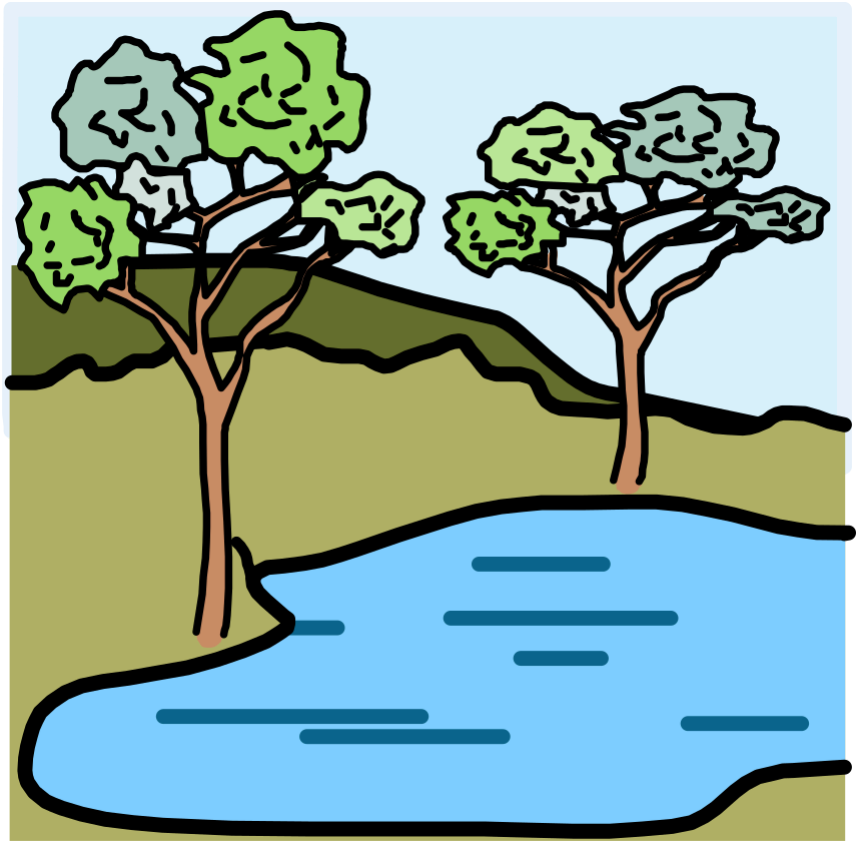
Retki lähialueen vesistön äärelle

Lähtekää yhdessä tutustumaan millaisia vesistöjä teidän lähiympäristöstänne löytyy. Onko päiväkotinne lähiympäristössä meri, joki, järvi, lampi, puro tai pienen pieni oja, jota voi tutkia. Millaisia eliöitä siellä voi asustaa? Retkellä voidaan hyödyntää materiaalipaketin vinkkejä ja kuvatukea tai jos lähiympäristöstä ei löydy minkäänlaista vesistöä voidaan meriseikkailulle lähteä siitä huolimatta luontoon.

Alaköökin materiaalit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesistöjen suojelu

Vesistön suojelu

Vesistön suojelu

Jotta vesistöä voidaan suojella pitää ymmärtää millaisia eliöitä vesistössä asuu. Sekä tutkia vesistöä aistitutkimusten avulla. Tutkimuspurkkiin voi ottaa vesinäytteitä ja verrata niitä hanaveteen.

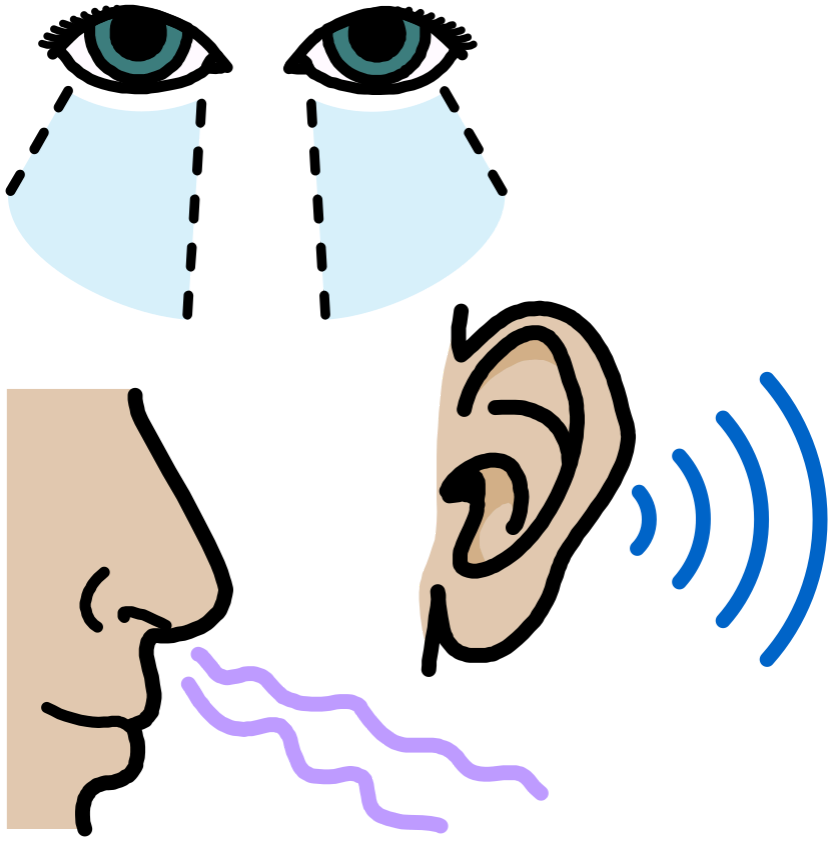
Kuvatuessa on koottua eri eliöryhmiä joita voitte tutkia lasten kanssa yhdessä. Vesistöjen suojeluun tarkoitetut kortit ovat keskustelun tukena, kun tutustutte erilaisiin vesistöihin ja autatte yhdessä pysymään meidät vesistöt puhtaina.

Alaköökin materiaalit

Luotu WidgitOnline.com:ssa tilillä Oulun päiväkodit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesistöjen tutkimukset

Tutkimuksia

Vesistön tutkimustehtävä

Tutustukaa vesistöön. Miltä se näyttää? Miltä se kuulostaa? Onko vesi kylmää vai lämmintä?Miltä vesistön äärellä tuoksuu?

Ottakaa vesistöstä vesinäytteitä niitä voidaan havainnoida monin eri tavoin kuten: väri, haju, läpinäkyvyys tai lämpötila

Välineet:

suurennuslasit, luupit
vesilämpömittari
läpinäkyvät astiat

Pohtikaa yhdessä miten voisitte pitää vesistön puhtaana ja veden kirkkaana. Dokumentoikaa tutkimustuloksianne ja muistelkaa niitä retkeillessänne vesistön ääressä.

Veden kiertokulun tutkimiseen ideoita:
https://www.youtube.com/watch?v=peWwpTgayjE

Alaköökin materiaalit

Luotu WidgitOnline.com:ssa tilillä Oulun päiväkodit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Kirjavinkki vesitutkimuksista

Tiedeseikkailu: Vesi

Tiedeseikkailu: Vesi (Jenni Vartiainen & Suvi Tuominen, 2019)

Löydät kirjasta kuvalliset ohjeet vesiaiheisten tutkimusten toteuttamiseen yhdessä lasten kanssa. Tutkimusten avulla perehdytte monipuolisesti veden eri olomuotoihin.

Lainaa kirja Oulun kirjastosta:
https://outi.finna.fi/Record/outi.2117765

Vesi -
Kirja maailman tärkeimmästä aineesta
(Laura Ertimo & Satu Kontinen, 2017)

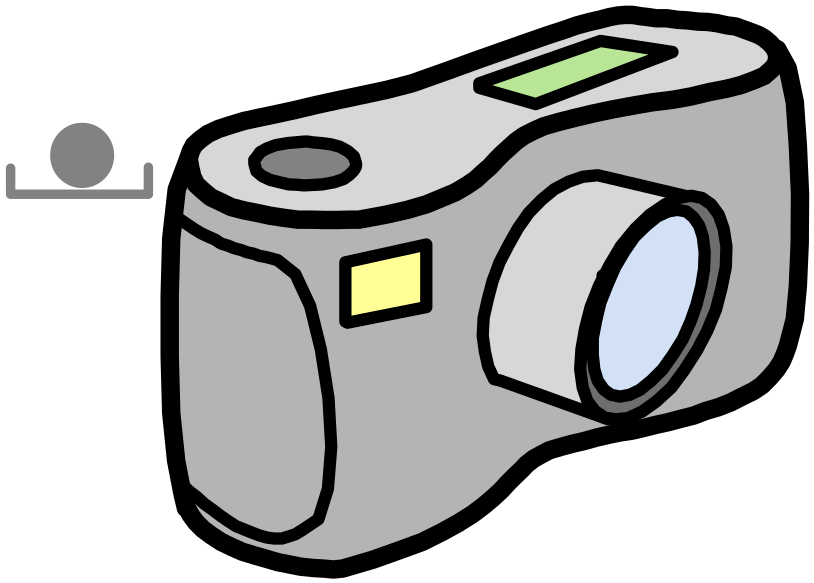
Kirjassa selviää, miksi Maa on Sininen planeetta ja mitä vesi oikein on, kuinka luonto toimii veden ehdoilla ja mitkä ovat ihmisen lukemattomat tavat hyödyntää ja tärvelläkin vettä.

Lainaa kirja Oulun kirjastosta:
https://outi.finna.fi/Record/outi.1858186?sid=5725691794

Alaköökin materiaalit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesistön seuraaminen eri vuodenaikoina

Kameralla vesialueen kuvaaminen

Vesistön seuraaminen eri vuodenaikoina

Välineet: Tehtävää varten edellytetään vesialueen kuvaamista, esimerkiksi puhelimen kameralla.

Vesistön elämää seurataan eri vuodenaikoina. Alue voi olla esimerkiksi lähialueelta löytyvä järvi, meri tai muu vesistö. Tälle alueelle toteutetaan eri vuodenaikoina retkiä, minkä aikana tehdään havaintoja lähiympäristöstä ja otetaan muistoksi kuva.

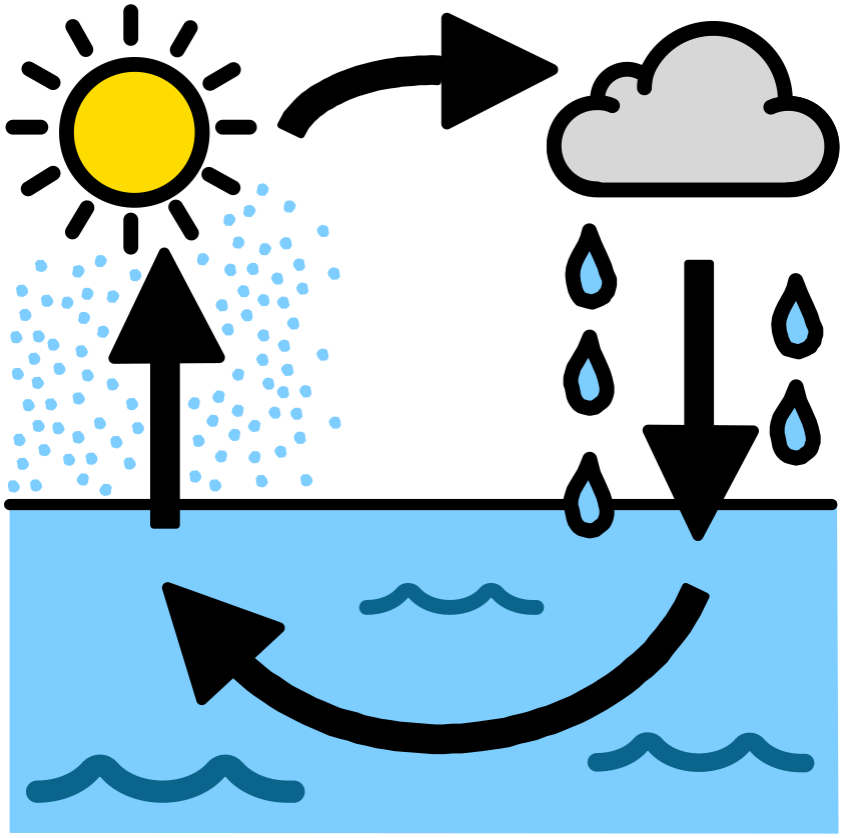
Kuvat kootaan kollaasiksi. Kuvien ja retkien myötä seurataan vesistössä sekä tämän lähiympäristössä tapahtuvia muutoksia.

Alaköökin materiaalit

Luotu WidgitOnline.com:ssa tilillä Oulun päiväkodit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Veden kiertokulku

Vedenkiertokulku

Paxi-vedenkiertokulku video:

Yli 3-vuotiaiden lasten ryhmissä voidaan katsoa lyhyt video veden kiertokulusta keskustelun herättämiseksi.

https://www.youtube.com/watch?v=7WXs959XElI

Alaköökin materiaalit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesistö aiheiset liikuntaleikit

Meriseikkailu -leikkivarjolla

Meriseikkailu:
1. Kokeilkaa millaisia aaltoja leikkivarjolla voi saada aikaan.
- Pieniä aaltoja
- suuria aaltoja
- entäpä jos merellä on suuri myrsky
-tai ihan tyyntä

2. Leikkivarjon keskelle voidaan laittaa vaikkapa häntäpalloja saadaanko kala/kalat pysymään merellä, kun tehdään vaikkapa suuria aaltoja. Leikkivarjolla voidaan laulaa esim. Pikkuinen kultakala -laulua ja perusrytmillä tehdään pieniä aaltoja ja lopussa -Hui kohdalla tehdään aina suuri aalto.

3. Puolet lapsista voivat lähteä myös uimaan leikkivarjon päällä ja muut lapset tekevät samaan aikaan pieniä aaltoja leikkivarjolla. Jos oikein myrskyää voi aikuinen suihkuttaa suihkepullolla vettä uimareiden päälle.

4. Hauki leikki: Yksi lapsista on hauki ja ui leikkivarjon alla. Muut lapset istuvat leikkivarjo sylissään. Hauki käy nappaamassa, jonkun varpaasta sievästi "puraisee". Jolloin roolit vaihtuvat. Lapset voivat tehdä samaan aikaan aaltoja, jolloin hauen liikkeet eivät niin helposti erotu merellä.

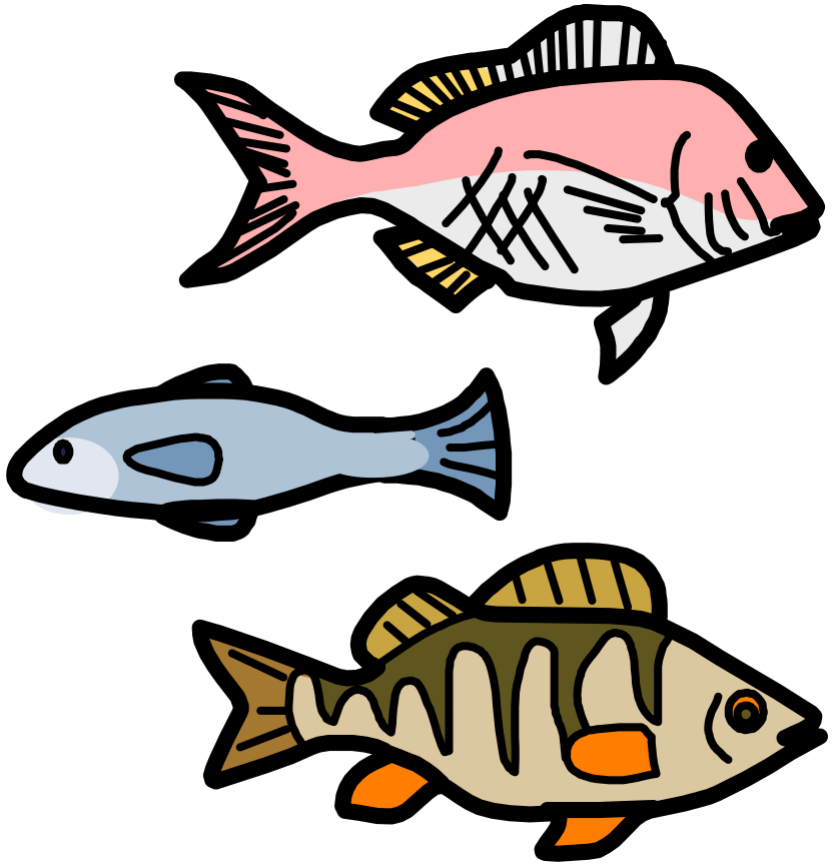
4. Loppuun sopii loppurentoutuksena esim. Muumien Meidän meri laulun tai Meren pinnan alla voidaan köllötellä meritähtinä leikkivarjon alla ja aikuiset voivat heiluttaa leikkivarjoa lasten yläpuolella tai mikäli toimitte pienryhmäksi voi lapset vetää leikkivarjon peitoksi itselleen.

Alaköökin materiaalit

Luotu WidgitOnline.com:ssa tilillä Oulun päiväkodit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesistö aiheiset liikuntaleikit

Kalaparvi -liikuntaleikki

Kalaparvi -leikki

1. Valitkaa yksi lapsi kalastajaksi.

Kalastaja menee keskelle leikkialuetta.

2. Muut lapset ovat pikkukaloja.

He aloittavat toiselta puolelta ”merta”.

3. Kalastaja huutaa:

“Pikkukalat, uikaa!”

4. Pikkukalat juoksevat meren yli turvaan.

Kalastaja yrittää napata (kevyesti koskettaa) mahdollisimman monta kalaa.

5. Napattu kala muuttuu meriruohoksi:
   - o Meriruoho jää paikalleen
   - o Saa heilutella käsiä kuin merilevää
   - o Saa napata ohijuoksevia kaloja vain paikallaan pysyen

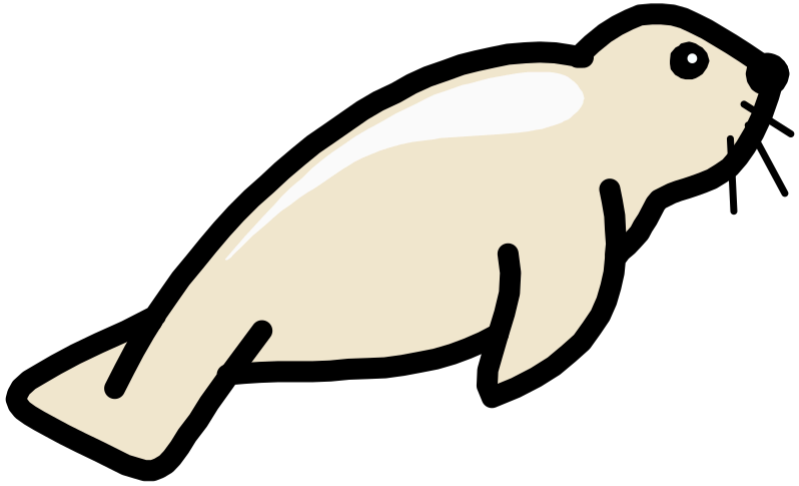
6. Jatketaan niin kauan, että kaikki kalat on napattu.

Viimeiseksi kalan roolissa jääneestä tulee seuraava kalastaja.

Alaköökin materiaalit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesistö aiheiset liikuntaleikit

Hallin ja aarteet - liikuntaleikki

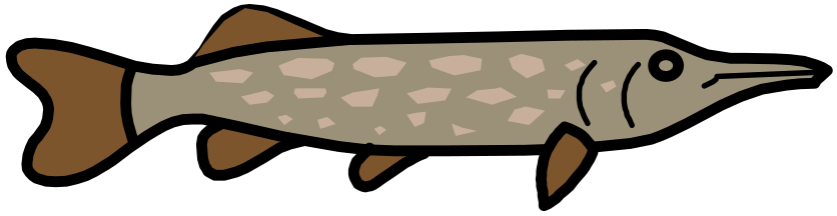
Leikkiohje:
Joku leikkijöistä valitaan Halliksi eli harmaa hylkeeksi. Aluksi Halli voi olla joku aikuisista. Hänen ympärilleen laitetaan aarteita mm. häntäpalloja. Halli istuu lattialla ja muut kalat yrittävät napata Hallin aarteita niin, että Halli ei ehdi napata aarteita itselleen. Sekä Halli, että pikkukalat saavat liikkua vain alatasossa: erilaisia liikkumismuotoja voi olla konttaaminen, ryömiminen tai vaikkapa peppu tai rapukävely.

Alaköökin materiaalit

Luotu WidgitOnline.com:ssa tilillä Oulun päiväkodit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesistöaiheisia liikuntaleikkejä

Hauki herää - liikuntaleikki

Leikkiohje:
(lauletaan samalla nuotilla kuin karhu nukkuu)

"Hauki herää, hauki herää meren aalloissa. Ei ole ruokaa missään, rannan kaislikoissa. Hauki herää, hauki herää. Kalat paetkaa"

Luotu WidgitOnline.com:ssa tilillä Oulun päiväkodit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesistöaiheiset liikuntaleikit

Eliöiden liikkumistaidot -noppaleikki

Alkuvalmistelu:
Maitopurkin pohjista tehty noppa ohje:

https://www.haaraamo.fi/2016/08/ohje-noppa-maitopurkista-ja-kirjekuoresta.html

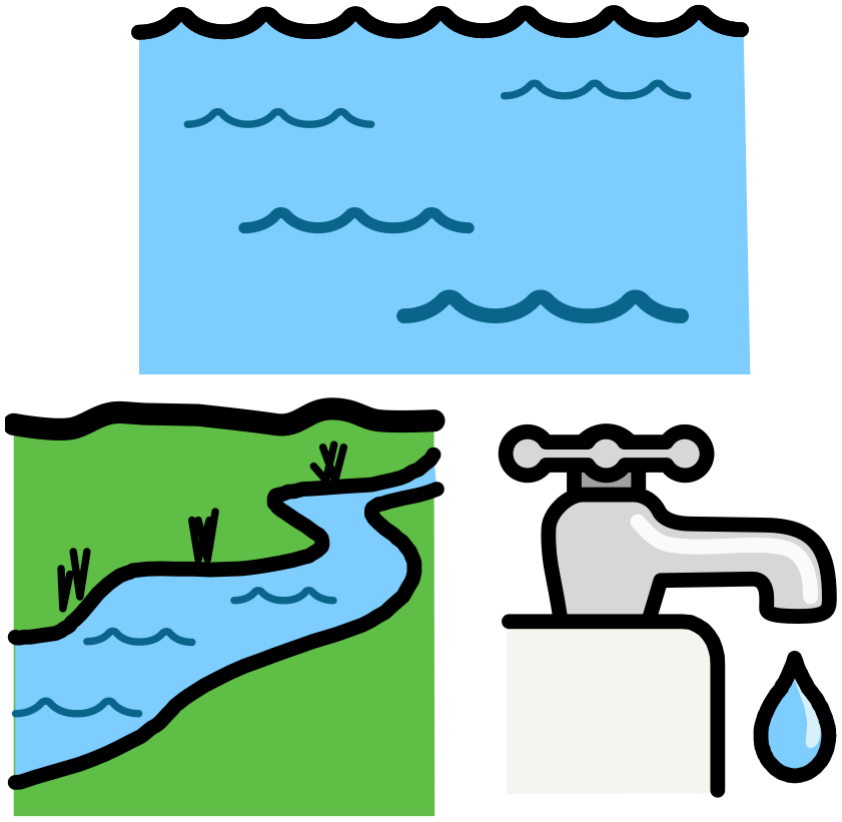
Lisämateriaaleista löytyvä paperinen ohje voidaan liimata maitopurkkinopan päälle, jotta siitä saadaan kestävä.

Millä tavalla etanat liikkuvat? Entäpä, sammakko tai vaikkapa Hylje? Keksikää yhdessä vesistöjen eliöille erilaisia tapoja liikkua. Voitte hyödyntää materiaalista löytyvää kuvatukea. Heittäkää vuorollaan materiaaleista löytyvää noppaa ja liikkukaa kuin nopan osoittama eliö.

Alaköökin materiaalit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesistöaiheiset liikuntaleikit

Vesi, lumi ja jää

Leikkiohje: (leikitään kuten maa-meri-laivaa)

Leikkiä varten valmistellaan 3 aluetta, joiden välillä liikutaan.
- Vesi
- Lumi
- Jää

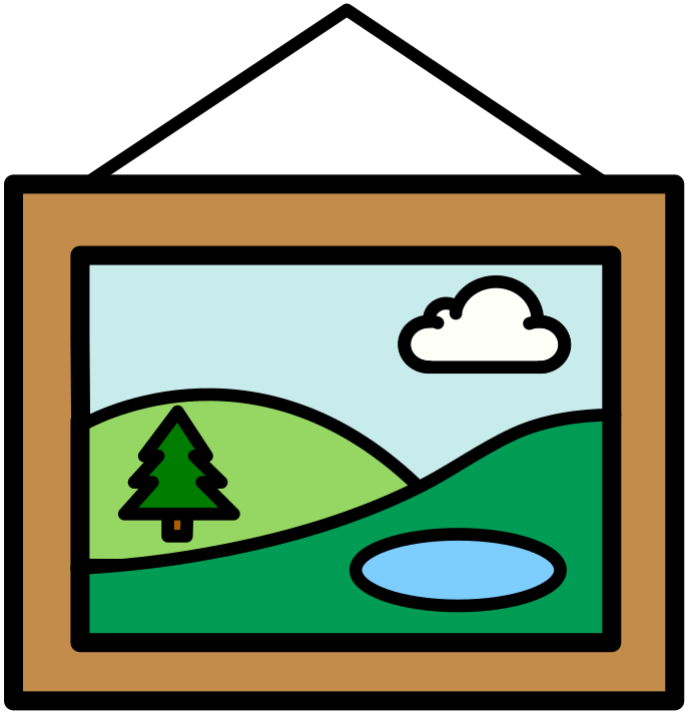
Liikkumistyyli on vapaa alueiden välillä. Merkitylle alueelle saapuessa liikkumistavat ovat seuraavat:
- Vesi: Raskaasti, suuria liikkeitä hyödyntäen. Aivan kuten suuret aallot.
- Lumi: Kevyesti, esim. varsaloikkaa tai tipukävelyä.
- Jää: Jäädytään jääkalikoiksi paikoilleen alueelle saapuessa.

Alaköökin materiaalit

Luotu WidgitOnline.com:ssa tilillä Oulun päiväkodit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesistöt tutuksi taidekasvatuksen keinoin

Maalaus

Laveeraus hyödyntäen vesivärejä

1. Tutustukaa lasten kanssa erilaisiin vesistöihin kuvien avulla. Pohtikaa yhdessä, että mitä värejä havaitsette kuvista. Mitä eläimiä näissä vesistöissä voisi asua? Entä millaisia kasveja?
2. Valmistellaksenne työtilat lapsille, toteuttakaa seuraavat vaiheet:

- Ottakaa maalarinteipistä pitkiä paloja, joiden avulla kiinnitätte maalausta varten tarkoitetut paperit alustoihin kiinni. Teipatkaa siis jokainen sivu teipillä kiinni alustoihin, jotta paperi ei kupristu maalatessa ja kuivatessa.
- Jakakaa jokaiselle 1 sivellin (mielellään suuria kooltansa), vesivärejä, käsipaperia, vettä kupissa, essu ja oma maalauspaperi.

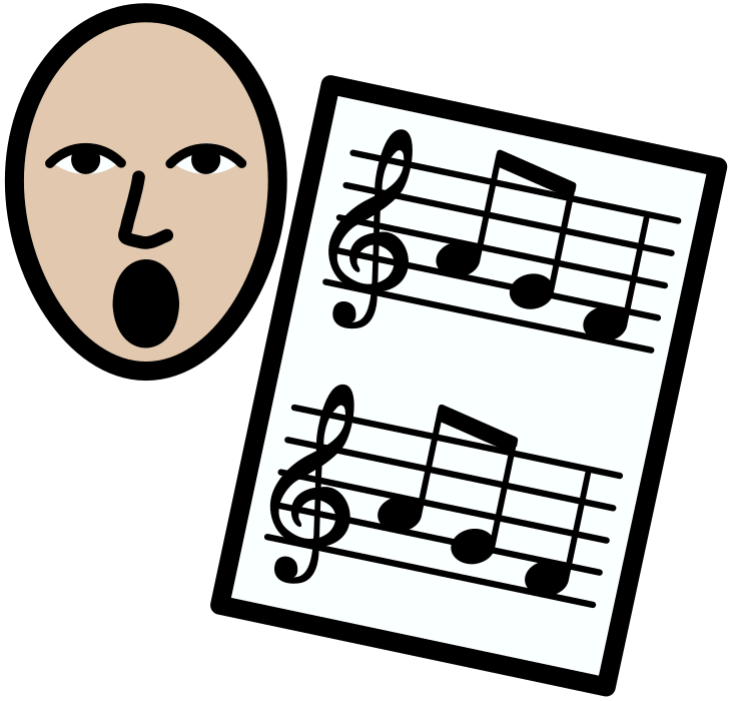
3. Lapsia ohjeistetaan käyttämään sivellintänsä vain vedessä ja maalaamaan sillä maalauspaperinsa märäksi. Paperi saa näyttää siltä, kuin sitä olisi käytetty vedessä.
4. Seuraavaksi käytetään vesivärejä. On tärkeää, että paperit pysyvät märkänä läpi maalauksen. Lapset saavat valmistaa omat vesistönsä maalaamalla horisontaalisia, pitkiä vetoja käyttäen valitsemiansa värejä.
5. Viimeiseksi jokainen lapsi saa ripauksen sokeria. Sokeri ripotellaan vesivärimaalaukseen. Näin muodostuvat ”ilmakuplat” vesistöihin, sillä sokeri imee vettä itseensä ja luo pienen haaleanvärisen ympyrän ympärillensä.
6. Jättäkää työt kuivumaan teippeineen. Voitte jatkaa töittenne parissa myöhemmin näiden kuivattua, jolloin esimerkiksi voitte piirtää erilaisia vesikasveja tai eläimiä vesistöihinne.

Alaköökin materiaalit

Luotu WidgitOnline.com:ssa tilillä Oulun päiväkodit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesiaiheisia laululeikkejä

Laululeikkejä

Soiva Siili: Litsis Lätsis

https://www.youtube.com/watch?v=bfDFSHX_i84&list=RDbfDFSHX_i84&start_radio=1.s

Liikkuva Laulureppu: Kuralätäkössä

https://www.youtube.com/watch?v=NVOfNW5qKUQ&list=RDNVOfNW5qKUQ&start_radio=1.s

Risto Järvenpää: Karhu merellä

https://www.youtube.com/watch?v=SJ2aAspVpYg&list=RDSJ2aAspVpYg&start_radio=1.s

Hannele Huovi ja Soili perkiö: Puro Puhelee

https://www.youtube.com/watch?v=U5a__3yGePU&list=RDU5a__3yGePU&start_radio=1.s

Luotu WidgitOnline.com:ssa tilillä Oulun päiväkodit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026

Vesiaiheinen loru

Sateen edellä -loru

Sateen edellä

Ruoho maassa,
(ota kiinni lapsen peukalosta)
lintu puussa,
(etusormesta)
sade heinä kissan suussa,
(keskisormesta)
pilvi siellä,
(nimettömästä ja)
pilvi täällä,
(pikkurillistä)
kohta sataa siellä täällä.
(Kutita lasta)

Lähde: Kaija Pakkanen, Iloinen pillipiipari, 1993
leikkiohjeet: Anna Anttonen & Kati Inkala

Alaköökin materiaalit

Luotu WidgitOnline.com:ssa tilillä Oulun päiväkodit

Widgit Symbols © Widgit Software Ltd 2002 - 2026